

planinski

V E S T N I K

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

10 114. LETO / OKTOBER 2009 / 3,20 EUR

Revija
Planinske zveze
Slovenije

Deset »naj vrhov« Alp

INTERVJU: Janez Bizjak

Iz dnevnika Metoda Humarja

ALPE *Kot jih vidijo ptice*

V zadnjih 150 letih smo izgubili več kot polovico ledenikov.

Provansalske Alpe (Francija)

»ALPE – kot jih vidijo ptice« je **mednarodni projekt**, s katerim predstavljamo celotno verigo Alp, kot izjemen in enkraten geološki, geografski, biotski, kulturni ter gospodarski prostor. Projekt pokriva celotne Alpe in zajema države: **Monako, Francijo, Italijo, Švico, Liechtenstein, Nemčijo, Avstrijo** in **Slovenijo**.

Fotografije: Matevž Lenarčič

Besedilo: Janez Bizjak in 15 vrhunskih strokovnjakov iz vseh alpskih držav.

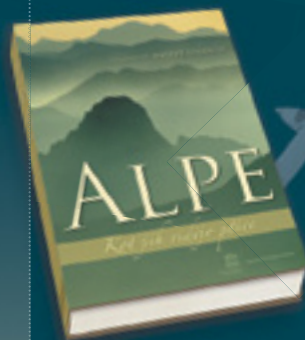
Uvod v knjigo so prispevali:

sir Christian Bonington, svetovna alpinistična legenda,
Koichiro Matsuura, generalni direktor UNESCO,
Marco Onida, generalni direktor Alpske konvencije.

Matevž Lenarčič je posnel 100 000 novih fotografij Alp iz zraka.

V knjigi velikega formata (512 strani, 27 x 37 cm) je **250 najboljših fotografij**.

Monografija je izšla **aprila 2009** v slovenskem in angleškem jeziku.

www.panalp.net

Under the Patronage
of UNESCO

Cena monografije je **49,90 €**.

**Za naročnike Planinskega
vestnika le 44,91 €.**

Vladimir Habjan

»Planinski vestnik je pravzaprav društveno glasilo Planinske zveze.«

To je poglavitni stavek in razlog, zakaj letos Planinska zveza za Planinski vestnik ni dobila subvencije Ministrstva za kulturo. Kot nekomercialni reviji z uredništvom brez enega samega zaposlenega urednika nam vsaka državna podpora pride zelo prav in nedodelitev državnih sredstev nas precej prizadene. Pa pogledajmo nekaj argumentov, ki to tezo spodbijajo in poudarjajo kulturni pomen naše revije.

»Planinski vestnik je začel izhajati 1895 in je z izjemo obojih vojnih let obstal 'pri življenju' vseh 107 let, tako da predstavlja našo najstarejšo kulturno revijo sploh. Ustanovljen je bil kot glasnik slovenskega planinskega potopisja, praktično itinerarskega in literarnega, v začetnih desetletjih pa tudi kot pomembna postojanka prizadevanj za obrambo slovenske planinske kulture pred silovitim ponemčevalnim pritiskom. V njem so izhajale (in še izhajajo) verzifikacije s planinsko tematiko, toponomastične razprave, s katerimi se je opredeljevalo in utrjevalo poimenovalno besedje, premnoge razprave o kulturnem pomenu planinstva in njegovi zgodovini pri nas in po svetu ter ob vsem drugem neizčrpen veletok planinskega potopisja z visoko kvalitetnim slikovnim gradivom (že zgodaj v bakrotisku, danes seveda barvnem). Stoletno izhajanje, pri katerem so sodelovali najvidnejši kulturni delavci, stilisti, pisatelji in fotografi, je to področje naše kulture podredilo visokim standardom, tako da velja slovenska planinska publicistika s *Planinskim vestnikom* na čelu danes za eno najrazvitejših in tudi najbolj cenjenih v tako imenovanem alpinističnem svetu. Od drugih se še posebej odlikuje po močni literarni obarvanosti, ki pa ponavadi ni prav nič v škodo informativni in strokovni funkciji. Tako je mogoče mirne vesti in prepričanja zagotoviti, da gre za časopis s pomembno kulturno in strokovno vrednostjo; tudi današnji *Planinski vestnik* namreč skrbno ostaja na dosedanji poti, tako da se mu ni treba samo sklicevati na tradicijo, temveč tudi na živo, večtisočglavo odmevnost pri bralcih. Tako torej zasluži vsakršno javno podporo.«¹

»Revija je uveljavljena doma in v tujini ter je znana širokemu krogu bralcev. To potrjujejo njena vpetost v slovenski bibliografski sistem – revijo si lahko sposodite v več kot šestdesetih knjižnicah – in za slovenske razmere visoka naklada 5000 izvodov.«²

»Vsaka številka je svojevrsten šolski priručnik, tako v vsebinskem, didaktičnem kot tudi jezikovnem smislu in zato neprecenljiv učni pripomoček. ... Zaradi več kot stodesetletnega izhajanja je zelo prepoznaven in dragocen vir za preučevanje zgodovine z različnih področij ... Čeprav zanimajo bralce le posamezne teme ali prispevki določenih avtorjev, pa je revija zanimiva tudi kot primer razvoja periodike na Slovenskem.«³

»Kakovost revije lahko opišemo na več ravneh ...: raznolikost, nepogrešljivost in izvornost vsebin, ki imajo v reviji svoje domače gnezdo; skrb za slovenski jezik v vseh njegovih razsežnostih in razvoj slovenske gorniške terminologije ... in predanost gorništvu, kot eni temeljnih vrednot slovenstva doma in v svetu.«⁴

Je torej Planinski vestnik res samo nekakšno nepomembno društveno glasilo, ki mu ni vredno nameniti niti počenega groša iz ne tako majhne državne malhe, namenjene spodbujanju kulture? Ali pa se morda modreci, ki delijo naš skupni državni denar, držijo pravila: »Najboljše kulturne stvaritve nastanejo, kadar je avtor v stiski. Pustimo jih brez denarja, bodo še boljši.« Strah nas je te kratkovidne miselnosti, kajti bojimo se drugega pregovora: »Čudno, čudno, ravno sem navadil svojega konja živeti brez hrane, pa je crknil!«

¹ Iz recenzije dr. Matjaža Kmecla, 12. 11. 2002.

² Iz recenzije dr. Blaža Komaca, 22. 8. 2007.

³ Iz recenzije mag. Mihe Pavška, 31. 5. 2005.

⁴ Iz recenzije mag. Boruta Peršolja, 29. 5. 2006.

Na mrtvi straži FOTO: OTON NAGLOST

UVODNIK

- 1 »Planinski vestnik je pravzaprav društveno glasilo Planinske zveze.«
Vladimir Habjan

NAJVRHOVI ALP

- 4 **Kateri so naj v Alpah**
5 **Matterhorn**
»Obsojen« za prvaka
Andrej Mašera
- 8 **Grossglockner**
Najvišji vrh Avstrije
Irena Mušič
- 11 **Eiger**
Slab sloves je privlačen
Andrej Mašera
- 14 **Tri Cine**
Simbol Dolomitov
Tomaž Jakofčič
- 16 **Mont Blanc**
Njegovo veličanstvo
Andrej Stritar
- 18 **Watzmann**
Veliki podvig Valentina Staniča
Irena Mušič
- 20 **Grandes Jorasses**
Alpska pošast v pogorju Mont Blanca
Tomaž Jakofčič
- 22 **Monte Rosa**
Gora božanskega nasmeha
Vladimir Habjan
- 25 **Civetta**
Kjer se je pisala zgodovina alpinizma
Andrej Stritar
- 27 **Weisshorn**
Himalajske razsežnosti v Alpah
Andrej Mašera

PLANINSTVO

- 30 **Kako smo gradili kočjo na Črni prsti**
Planinstvo v Baški grapi do leta 1945
Olga Zgaga
- 36 **Pohod na Triglav**
Spomin na kalvarijo iz leta 1951
Santo Pečenko

VSEBINE VSEH PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DO DANES NA

WWW.PVKAZALO.SI

OD 1961 DO LANSKEGA LETNIKA
V FORMATU PDF.

- 42 **Ali je kaj trden stolp?**
Razmišljanja o stolpu in še čem
Gorazd Gorišek
- 46 **Rože v peskih**
Poletni potep po krnskih gorah
Alenka Mihorič
- 50 **Slab začetek – dober konec**
Vreme in razmere v gorah v meteorološkem poletju 2009
Miha Pavšek, Gregor Vertačnik
- 53 **Kam so odletele naše coprnice?**
Coprniška pot na Klek
Dušan Škodič
- 57 **Psiloritis**
Iskanje pristopa na najvišji vrh Krete
Jurij Senegačnik

NA TURO

- 60 **Neznan pristop na znano goro**
Kalški Greben od Suhadolnika
Vladimir Habjan

VARSTVO NARAVE

- 63 **Alpska konvencija in njena severna stena**
Milan Naprudnik
- 66 **Tisočletna sopotnica človeka**
Tisa
Dušan Klenovšek

VARNO V GORE

- 67 **Udobje je na prvem mestu**
Funkcionalno perilo
Arnold Lešnik

INTERVJU

- 70 **Živeti v Alpah je privilegij**
Janez Bizjak, ljubitelj in raziskovalec gora
Mojca Luštrek

ALPINIZEM

- 75 **Moje prvo leto potepanja po gorah**
Iz dnevnika nekega alpinističnega pripravnika
Metod Humar
- 84 **»Strah me pa nikoli ni bilo!«**
Jože Peruš (januar 1927 – julij 2007)
Marta Krejan
- 87 **Naši mladinci spet na stopničkih**
Svetovno mladinsko prvenstvo Valence 2009
Martina Čufar

90 NOVICE IZ VERTIKALE

- 91 **NOVICE IZ TUJINE**
- 92 **IZ DEJAVNOSTI PZS**
- 93 **LITERATURA**
- 94 **NOVICE IN OBVESTILA**
- 95 **KAKO POZNAMO NAŠE GORE?**

planinski VESTNIK

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije
ISSN 0350-4344
Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.

109. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:
Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvoržakova ulica 9, p.p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 87, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK: Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:
Marjan Bradeško, Andrej Mašera,
Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,
Emil Pevec (tehnični urednik),
Andrej Stritar (namestnik odgovornega urednika), Slavica Tovšak

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:
Schwarz, d.o.o.

NAKLADA: 5290 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo.

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d.d., Ljubljana. Naročnina 32 EUR, 55 EUR za tujino, posamezna številka 3,2 EUR. Članarina PZS za člane A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročnih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport in Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Jalovec s Slemena
FOTO: SEBASTJAN REVEN